Afsluttende noter til fremsendt rapport:

»Et indlæg i debatten om Færøernes undergrund«

Hermed fremsender jeg nogle »Afsluttende bemærkninger til den tidligere fremsendte rapport: »Et indlæg i debatten om Færøernes undergrund« i form af: A: Brev fra Western Geophysical (Bilag nr. 1.). B: Kort over grænser for Færøernes/Englands undergrund (Bilag 2)

A: Brev fra »Western Geophysical« vedr.: »Spekulativ Survey«

Jeg vedlægger en kopi af brev fra Western Geophysical, i hvilket de bekræfter, at firmaet er villig til i forbindelse med olieudforskningen rundt Færøerne, at udføre et »Speculativt seismisk survey« for »hele det færøske område«, uden at Færøerne behøver at betale noget kontant-beløb. Tværtimod evt. forhandlinger vedrørende de praktiske, legale, tidsmæssige og økonomiske betingelser mellem det seismiske firma og det færøske landstyre, vil sandsynligvis munde ud i, at Færøerne løbende vil modtage en procentvis del af salgsprovenuet af de indsamlede seismiske målinger.

Firmaet foretager seismiske undersøgelser i hvert af de »fremtidige koncessions-områder« i det omfang de finder det nødvendigt, for at »vække« oliefirmaernes interesse til at købe de indsamlede seismiske resultater, for yderligere vurdering af chancerne for at finde olie.

Disse indledende seismiske undersøgelser foretages for det seismiske firmas egen regning og risiko.

Betalingen for dette arbejde financieres af det seismiske firma gennem dette firmas salg af seismiske informationer til de forskellige olie-firmaer.

Det seismiske firma bærer den fulde økonomiske risiko for, at de ved de forskellige olie-firmaer kan skabe tilstrækkelig interesse for køb af firmaets »indledende seismiske måle resultater«, så firmaets udgifter i forbindelse med de indledende seismiske målinger kan blive dækket.

At det seismiske firma virkelig løber en økonomisk risiko ved at tilbyde et »spekulativt survey« fremgår af bilag 4, der er en avisomtale af Englands netop afsluttede *»14ende udbudsrunde af olie-udforskningskontrakter«*. Heraf fremgår det, at *kun 128 af de ialt 484 blokke blev afsat i denne omgang.* For Færøernes vedkommende ville det have resulteret i, at det seismiske firma nu skulle udføre »yderligere seismiske undersøgelser«, så de kan dokumentere yderligere muligheder for olie-fund, så en del af de resterende blokke kan blive solgt ved de følgende udbudsrunder.

Derfor kaldes denne fremgangsmåde et *»Spekulativt survey« eller en »Risko-forbundet undersøgelse«.*

Brevets indhold er – efter aftale med mig – udformet i »meget vage« (upræcise) vendinger.

Dette skyldes dels:

1: Konkurrencemæssige årsager. Dels
2: At firmaet allerede er i »forbindelse med de færøske myndigheder«, og derfor ikke på nuværende tidspunkt ønsker at »offentliggøre« detailler vedrørende indholdet af eventuelle fremtidige detail-forhandlinger.

Ordlyden af brevet er for mig tilstrækkelig til at benytte brevet som en skriftlig bekræftelse – positiv afklaring af følgende punkter rejst i min tidligere fremsendte rapport.

»Et indlæg i debatten om Færøernes undergrund. Marts 1993«.

Under nedenstående »Punkt A« er anført en kort oversigt over brevets relationer til rapportens indhold i al almindelighed. Bilag nr. 3 er derimod en systematisk gennemgang af de enkelte rapport-punkters relation til indholdet af brevet.

WESTERN GEOPHYSICAL

Western Atlas International

Date 5.1993

Fax No. 010 973 262303

Steve Dan Jensen
Construction Manager
P.O. Box 778
Manama
State of Bahrain
Arabian Gulf

Dear Mr. Jensen,

Without getting into details regarding how we would structure the financial arrangements of a speculative survey I will confirm your statement that it is possible for a country to have a survey of high quality seismic data acquired and available to the energy industry without the country helping with the funding.

I agree that a good regional grid of data available at attractive rates is necessary initially to attract the most interest and prospection from industry in the area to be licensed.

Normally a geophysical company will be willing to take a financial risk in acquiring eyes if the area has good industry interest. The higher the risk taken by the geophysical company the more it becomes necessary to receive considerations from the government on things such as longer confidentiality, make good clauses in the licencing agreement and royalty/tax. Each area has to be evaluated to determine the best approach.

If I can be of further help please let me know.

Very truly yours,

Mike McCormie

Mike McCormie
General Manager-New Ventures

BILAG 1

A: Seismiske undersøgelser (S.U.)

Brevet fra »Western Geophysical« bekræfter, at seismiske undersøgelser i det »uomstridte færøske undergrunds-område« kan udføres, hvis området inddeles i »olie-udforsknings parceller«, der forsøges afsat individuelt, efterhånden som »Westerns« seismiske undersøgelser viser tilstrækkelig mange positive tegn på tilstedeværelse af olie.

Herved får Færøerne mulighed for de mest fordelagtige betalings-betingelser for olie-udforsknings-tilladelserne.

Samtidig forpligter »Western« sig juridisk til – inden for en i forvejen aftalt tidsramme – at udføre seismiske undersøgelser i *hele det færøske sø-område.*

Ovenstående opstart af seismiske undersøgelser i »kontinental-sokkel området« bevirker at:

- *»Start her og nu folkene«* delvis tilfredsstilles, så
- »Grænse-komité-folkene« kan få den tilstrækkelige tid til at forberede sig til de meget alvorlige »grænse-forhandlinger«

Men stadig bør der ikke foregå – eller gives tilladelse til – seismiske undersøgelser i det omstridte område, medmindre Færøerne tvinges til det af den »Internationale Domstol« eller lignende.

I denne forbindelse er »tomme trusler fra England« ikke en »kvalificeret startgrund«.

Start af »S.U.« i »den færøske kontinental-sokkel« af »Western« eller andre »100% seismiske firmaer« bevirker, at man ikke på dette meget tidlige tidspunkt går i direkte samarbejde med et bestemt »olie-firma«, inden alle juridiske detailler er aftalt. Yderligere bør eventuelle aftaler »over grænserne« (i de omstridte områder) aftales direkte med England, og ikke med et olie-firma.

Denne metode bevirker også en mere kontrolleret, gradvis opstart af »olie-sektoren«, hvor de forskellige beslutnings-tagere får lejlighed til – trin efter trin – at se konsekvenserne af deres enkeltbeslutninger, uden på forhånd at have fraskrevet sig deres »(med) bestemmelsesret«. Beslutningstagerne får herved også lejlighed til at tilgodese ønsker fra »en positiv færøsk lobby«.

En »total-aftale« med et velrenommeret seismisk-firma bevirker også, at Færøerne på deres side får den mest »up-to date seismiske fortolknings-ekspertise« inclusive de nyeste »tre- dimensionale reservour- engineering modeller«.

Samtidig får Færøerne gratis ansat et meget aktivt »salgs-team«, idet det seismiske firma kun får deres udgifter dækket, når de kan få olie-firmaer så interesseret i de forskellige »blokke«, at de er villige til at købe de seismiske måle-resultater.

Ved at akceptere et sådant tilbud fra en af branchens top-firmaer, udelukker man »olie-cowboys« og mindre fordelagtige aftaler baseret på »taknemmeligheds-gæld« (se rapportens afsnit 22.C).

Aftalen er baseret på, at Færøerne opdeler undergrundsområdet i nøje definerede »parceller«, som man er interesseret i at »udbyde i licitation«, men dette kan kun lade sig gøre i den del, der ikke er bestridt af England.

B: Kort over de omstridte grænser-linjer:

»I min rapport fastslår jeg, at det er en absolut betingelse for en professionel stillingtagen til »udnyttelsen af Færøernes undergrund«, at beslutningstagerne har et »op-dateret kort«, der viser de geografiske, geologiske, topografiske og olie-orienterede informationer.«

Da der tilsyneladende ikke findes et officielt tilgængeligt kort, der samtidig viser »de engelske og de færøske grænsekrav« i forbindelse med udnyttelsen af undergrunden«, har jeg selv forsøgt at fremstille et kort, baseret på de officielt tilgængelige informationer, som vist på bilag 2.

Kortet viser linierne for henholdsvis

A: de dansk/færøske grænsekrav og
B: de britiske grænsekrav.

Afstanden mellem to vandrette linier på kortet er ca. 111 km. Afstanden mellem 57 graders nordlig bredde (ca.), der påklages af såvel England som Danmark/Færøerne. (Området er mærket med både »A« & »B«). Dette er det såkaldte »Rock All-krav« fra 1989, der er så alt afgørende for hele problematikken om Færøernes undergrund.

Dette »fælles-område« afskærer yderligere det af Danmark/Færøerne påkrævede område (A), syd for dette område.

Dette vil sandsynligvis bevirke, at Færøerne ikke kan kræve dette område (A), hvis England får tilkendt »fælles-området« (A & B), idet det sydlige område (A) totalt afskæres fra Færøerne, af denne engelske »korridor«.

Dette officielt fremsatte britiske krav vil ca. »halvere det færøske »højhedsområde«.«

England gør yderligere krav på mere af Færøernes undergrund

I henhold til blandt andet en artikel i »Dimmalætting« – har England på et senere tidspunkt – **krævet grænselinien flyttet fra »no man's Water-område« yderligere – ca. 100 kilometer mod nord-vest** – til en position ca. 30 kilometer fra Suderø.

Den sidste grænse-flytning omfatter nøjagtig den del, der ligger i et »forhenværende sedimentsbassin«. Og derfor er det netop i dette område, man har største chance for at finde olie.

Hvis englændernes sidste krav bliver *»accepteret«* er det færøske »højhedsområde« indskrænket til næsten kun at omhandle »den vulkanske del« af kontinentalsoklen, eller et område, der:

1: i henhold til Stefan Hultberg's udtalelser til »Sosialurin« er en geologisk forekomst, som eksperter på nuværende tidspunkt *overhovedet ikke har nogen kendskab til, om den kan indeholde olie og/eller gas forekomster.* Og om hvilke
2: erfarne olieudforsknings-folk har udtalt til mig, at de overhovedet ikke ville spilde deres tid og penge på en olie-udforskning i et område, der er af vulkansk oprindelse.

Dette understreger igen: **Den enorme betydning** for olie-udvindingen, fordi de allerede er parate til »øjeblikkelig at udnytte den forbedrede arbejds-situation«, medens færingerne ved en »hurtig start« slet ikke er forberedt, idet de først skal »omstruktureres«, hvilket ikke kan gøres fra dag til dag.

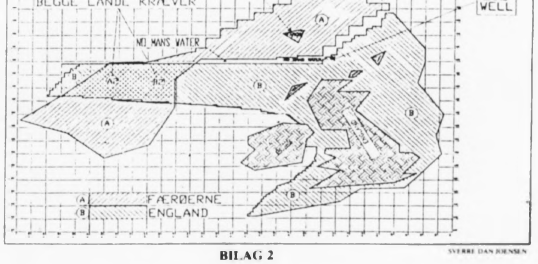

BILAG 2

Yderligere oplysninger om grænselinierne er meget nødvendig

Uden at have den nøjagtige placering af den krævede engelske grænselinie, – såvel de i 1974 og 1982 offentliggjorte, som den senere krævede »hemmelige grænseflytning«, – har landsstyret ikke et »beslutningsgrundlag«, der er tilstrækkeligt beskrivende til, at de kan træffe bestemmelse om »udnyttelsen af Færøernes undergrund«.

Yderligere bør der også være helt klare angivelser af »fiskerigrænserne«, samt deres relation til »undergrunds-grænserne«.

Yderligere bør det oplyses om disse fiskeri-grænser er

- *100% fastlagte og anerkendte,* eller
- de eventuelt kan blive krævet ændret, f.eks. af EF, eller i forbindelse med anerkendelse af ændrede »undergrunds-grænser«.

C: Grænse-fastlæggelsen's alt afgørende betydning

I min olie-rapport, bl.a. i afsnit 35 understreger jeg på det kraftigste den alt-afgørende betydning et positivt udfald af grænsestriden med England er.

Yderligere understreges grænse-fastlæggelsens betydning af:

1: Ovenstående punkt B og
2: »Grænse-kortet« bilag 2.

Som en fjernt boende »halv-færing«, der fortrinsvis bliver orienteret om udviklingen på Færøerne gennem »tilfældige« pressemeddelelser, (Dimmalætting nr. 44; 20. april 1993), virker det som om visse færinger i »spørgsmålet om undergrunds-grænse-stridighederne« har til hensigt på Færøernes vegne, at begå »økonomisk selvmord«.

1: Idet de totalt undervurderer situationens alvor, og
2: Ikke forstår hvor »svagt Færøerne står« (i.h. til min opfattelse).

Om denne påstand er korrekt eller forkert, har ikke så stor en personlig betydning for mig, men en ting er sikkert. *»Færøerne har ikke råd til at løbe nogen som helst chance«.*

Hvorfor jeg mener Færøerne står svagt i »grænsestriden«

1: Uden at kende baggrunden for, at Danmarks ambassadør i London trak sig tilbage som forhandlingsleder – vil det sandsynligvis være formålstjenligt, at en færing er »in-charge« af »grænse-forhandlings-udvalget«.
2: Árni Olafsson fra udenrigsministeriet er med hans store erfaring inden for udenrigspolitik i almindelighed og med hensyn til Færøerne og »grænse-striden« i særdeleshed, en velkvalificeret og første klasses person til at lede »grænse-delegationen«.
3: Men ansvarlige politikere – og her nævner jeg ikke navne, da jeg er tekniker og intet har med færøsk politik at gøre – burde vide, »at een enkelt svale gør ingen sommer«.
   Opgaven for Færøernes top politikere burde derimod være, at få samlet det bedste hold, så det – til alles forundring (beundring) – vinder den afgørende match, som det skete i fodbold for nogle år tilbage.
   Men en sådan »sejr« kommer ikke af sig selv. Den bør forberedes og planlægges i alle detailler.
4: Hvor dygtig en delegation Færøerne end stiller på benene, må man hele tiden tænke på, at modstanderen er *et 100% professionelt team fra det engelske udenrigsministerium/energiministerium.*
   Disse institutioner har flere hundrede års erfaring i at:
A: fortolke, mis-fortolke og udnytte smuthuller i nationale og internationale love, forordninger, kotumer og »praksis« til
B: retmæssigt, uretmæssigt ved hjælp af »verbal«, skriftlig, med militær eller økonomisk magt og taktisk snilde, at
C: overtale, presse eller tvinge mindre nationer eller kolonier til at
D: anerkende »Englands-synspunkter«, hvor forkerte de end måtte være.

Jeg behøver ikke at nævne eksempler på denne meget grove påstand, – da vi vist alle hver for sig har et klart eksempel liggende i vores bevidsthed, – men hvis der alligevel skulle være en enkelt, der ikke selv kunne huske et eksempel, kan jeg blot nævne »landet Palæstina«, som England både gav til »araberne« og »jøderne«.

5: Teknisk har embedsmændene i disse ministerier en enorm kendskab til de relevante »lovregler«, men endnu »mere forunrolligende« er det, at de har lige så meget erfaring og kendskab til alle de »undtagelser fra reglerne«, der er blevet akcepteret rundt om i verden, og dermed har skabt en slags »præcedens« for tilsvarende undtagelser i fremtiden.
6: Grænse-stridigheder på grund af olie-forekomster er ikke »undtagelsen«, men derimod mere »sædvanen«. Alene i »Stor-Mellemøsten«, (dvs. Mellemøsten plus de sydrussiske olie-lande) *findes der mere end 170 uafklarede grænse-stridigheder på grund af forekomst af olie.*

Striden mellem Kuwait og Irak er kun en enkelt af disse »olie-stridigheder«.

A: England og engelske olie-selskaber har været og er stadig involveret i en masse af disse stridigheder. Derfor har englænderne en enorm »in-house« ekspertise. De færøske topforhandleres engelske contrapartner er næsten fuldtids-beskæftiget med sådanne »grænse-sager«.
B: Danmarks ekspertise i olie-stridigheder er derimod meget begrænset og indskrænker sig i alt væsentligt til: *Per Hækkerups »godvillige afstdelse« af nogle af Nordsøens olie-rigeste områder til Norge.*
C: For Færøerne er striden med England den første olie-konflikt landet er involveret i.
7: Grænse-stridigheder om olie er derfor et enormt stort og »kompliceret speciale«, hvor kun de dygtigste og mest erfarne har en chance for at vinde.
   Da den britisk færøske grænsestrid nemt kan komme til at dreje sig om 50 milliarder kroner, så det er ikke alene et spørgsmål om at *»have ret« men det er lige så meget et spørgsmål om »at få ret«.*
8: Hvis englænderne får medhold i alle deres grænsekrav, er chancen for at Færøerne – i.h. til min personlige mening – nogensinde vil kunne afbetale deres statsgæld *»næsten lig nul.«*
   Danmarks forbedrede betalings-balance falder meget typisk sammen med den løbende udnyttelse af deres Nordsø olie.

Uden hjælp af »internationale top eksperter vinder englænderne

Som anført ovenfor vil det – i.h. til min opfattelse – på grund af

1: Briternes overlegne »erfarings-baggrund« og på grund af
2: Grænse-spørgsmålets mange forskellige, vidtgående og integrerede aspekter, være nødvendigt at færingerne – inden de sætter sig til forhandlingsbordet igen – indhenter *»en second opinion« fra en specialist i »olie-grænsestridigheder« og »kontinentalsokkel spørgsmål« vedrørende den sandsynlige »validitet« af de enkelte færøske krav, der indgår i grænsestriden med England.* (Jævnfør min olie-rapport, afsnit XXXV, især side 26 øverst).

En sådan »second opinion« skulle bestå i at denne

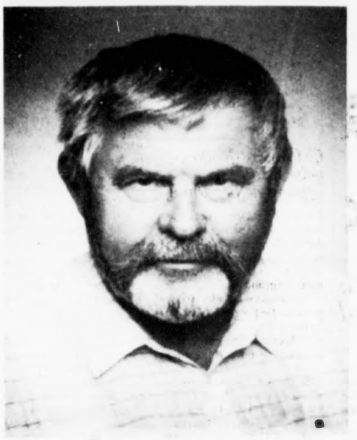

Sverre Dan Joensen

ekspert (ekspert-team) udarbejder en rapport.

1. Hvor hele det britisk-færøske grænsespørgsmål gennemgås i sin helhed.
2. Hvor de enkelte involverede del-spørgsmål gennemgås m.h.t. hvad kravet består af og hvorledes kravet forholder sig til:

A. almindelig lov praksis,
B. tidligere lovmæssige undtagelsestilfælde,
C. chancerne for at Færøerne kan få medhold i deres krav,
D. er det pågældende krav af en sådan karakter at kravet:

1. bør fastholdes 100%,
2. bør modificeres,
3. bør langsomt opgives under de videre forhandlinger, i det tilfælde en fastholdelse kan *skade Færøernes optimale udbytte af undergrundsstriden*.»

Denne ekspert-vurdering er så utrolig vigtig, idet et tilsvarende «problem-komplex» aldrig tidligere har været «forsøgt afgjort».

Derfor er *en for Færøerne «kreativ problemløsning»* så utrolig vigtig, og det kan kun lade sig gøre, hvis man har et «alt omfattende overblik over olie-grænsestrids jungelen», og dette kræver virkelig at man er 100% ekspert og fuldtids-beskæftiget netop inden for dette område.

Ekspérten skal også assistere Færøerne i udarbejdelsen af en *«strategisk planlægning af Færøernes forhandlings-strategi»*, dvs. hvilke emner delegationen skal søge at koncentrere diskussionen om — eller få den drejet hen imod — hvilke emner, tæringerne skal søge at få diskussionen drejet bort fra, fordi de kan resultere i uheldige modargumenter m.h.t. meget kontroversielle og svage punkter.

Uformelle «ukontrollerede» menings-udvekslinger er farlige

Især menings-udvekslinger i en «afslappet forhandlings-atmosfære» kan være meget farlige, hvis der ikke i forvejen er fastlagt en «forhandlings-strategi».

Dette skyldes, at de engelske forhandlings-specialister – efter en sådan uformel menings-udveksling – kan sortere tæringernes argumenter, så de strategisk bedst passer ind i englændernes egen argumentation.

Det er meget farligt at tro, at englænderne «ved hyggesnak» frivilligt vil give afkald på områder, der meget nemt kan repræsentere olie-indtægter på over 50 milliarder kroner.

Jeg husker stadig hvorledes englænderne tilbagebetalte deres krigsgæld til Færøerne ved hjælp af forældede trawlere, der i 1951 lå ved hver færøsk bygd, fordi de ikke kunne sejle mere.

Det er super-optimistisk at tro, at den samme engelske nation har skiftet sindelag – og er blevet «filantrop» i løbet af de mellemliggende 45 år.

At fastholde modernes «strategiske forløb» er utrolig vigtig

Derfor bør der være en i delegationen, der har til hovedformål, bl.a. gennem sine erfaringer i internationale taktiske forhandlinger og «overlegenhed» i forhandlinger på engelsk, «at holde den taktiske linie» og på så tidligt et tidspunkt som muligt fornemme, – og advare imod – hvis englænderne forsøger et «uanmeldt taktisk angreb» eller skifter taktik.

Englænderne har yderligere en meget stor fordel i, at deres modersmål er engelsk, og at det er lykkedes England at få hele verden til at akceptere engelsk som «verdens sproget», således at alle andre sprog er «andenklasses» – eller «fremmed-sprog».

Især den engelske delegations naturlige omgang med «juridisk engelsk», er en fordel, der er vanskelig at «konkurrere med for andre nationaliteter», medmindre vedkommende er specialiseret i «international lov praksis».

Der kan ligge en skjult fare i at en eventuel indrømmelse i forbindelse med «undergrunds-grænserne» – også kan benyttes til at forsøge på også at få fiskerigrænsen flyttet.

«Overbevisende forhandler-type» er en betydelig faktor for succes

Den tidligere amerikanske præsident, George Bush, tabte ikke til Bill Clinton, fordi han var dårligere rent politisk, men han tabte fordi han ikke – i modsætning til Bill Clinton – ikke havde en klar strategi, taktik, og fordi han ikke kunne fremføre sine argumenter på en overbevisende måde.

Det samme skulle nødig blive tilfældet i forbindelse med «den engelsk-færøske grænsestrid».

Personer kan teknisk, administrativt og erfaringsmæssigt være de absolut førsteklasses, men hvis de ikke er den «fødte overbevisende forhandler-type», vil det være vanskeligt for dem at tage succesen hjem.

Kravet til ordføreren i en forhandlings situation går mere i retning af en «medietrold» end i retningen af en højtkvalificeret, solid, og troværdig embedsmand!

Hvis «forhandlings-styreren» eventuelt allerede fra andre funktioner er kendt og respekteret af modstanderne, vil det naturligvis yderligere være en fordel.

Det forkerte sted at spare

Da diskussionen kunne dreje sig om et beløb i størrelsesordenen 50 milliarder kroner, vil England naturligvis stille op med *deres bedste hold*, uanset hvad det koster dem.

Derimod har jeg gennem avisomtale fået indtrykket af, at visse færøske politikere *ikke finder nogen grund til at ofre mere på sagen end de lønninger man betaler til allerede ansatte embedsmænd.*

Hvis dette er korrekt, må det være tale om en «meget grov proportions-forvridning».

Med henvisning til ovenstående er mit spørgsmål:

Findes der inden for den nuværende «færøske delegation» en person, der succesfuld kan påtage sig den ovenfor beskrevne taktiske og «overbevisende internationale» ordfører rolle?

Hvis svaret er tøvende eller et «nej», bør pladsen fyldes!

Grænse-spørgsmålet er nemlig «ikke en proveballon» men mere et spørgsmål om et folks overlevelse som en selvstændig nation.

Eventuel «Time-Charter» af international rutineret ordstyrer

Jeg havde lejlighed til at læse en artikel i «Dimmalætting», der diskuterede en evt. ansættelse af tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen som «ordstyrer» for «grænse-kommissionen».

Min første reaktion på dette forslag, var at betragte forslaget som en «behagelig spøg».

Men ved nærmere eftertanke virkede tanken mindre absurd, idet Uffe Ellemann-Jensen i hvert tilfælde er «en internationalt velkendt, og respekteret personlighed», der ville lede «forhandlingerne på et meget højt professionelt og internationalt niveau».

Hvis England forsøgte nogen som helst form for «dirty trick», ville han straks foranledige, at det kom ud i hele verdenspressen, og derved få en «opinion-støtte», der ville presse Englænd i retning af «fair play».

Han ville være den perfekte til på et meget tidligt tidspunkt at spore ethvert engelsk forsøg på «taktiske bagholds-angreb». Han har trods alt overlevet mere end 10 år på den internationale-politiske-forhandlingsscene.

Kontrakt-ansættelse af en «forhandlings-taktiker» som f.eks. Uffe Ellemann-Jensen – eller en anden international rutineret forhandler» – til at støtte det færøske højt kvalificerede «tekniske team», vil fra et almindeligt «forhandlings-taktisk synspunkt» være en betydelig styrkelse af chancerne for det maksimale positive udfald af grænse-forhandlingerne.

Færøernes konsultering af en «international specialist i grænse-konflikt-spørgsmål» er fra mit synspunkt et «must». I modsat fald afsiger Færøerne – i h.t. til min optattelse – sin egen dødsdom (eller afskriver den sidste chance for at genvinde sin «selv-bestemmelse»).

Derimod er ansættelsen af en «internationalt anerkendt forhandlings-taktiker» mere en «tanke» og et yderst diskutabelt emne.

Men een ting er sikkert, det bør i hvert tilfælde ikke være for «at spare penge», at Færøerne afholder sig fra at benytte sig af sådan midlertidig «top-specialist hjælp», da sådanne udgifter – i langt de fleste tilfælde – vil optimere udfaldet af konflikten, og derved mangedoble udgifterne.

Resumé

Min personlige overbevisning er, at Færøernes chancer for at vinde grænsestriden er yderst minimale, hvis tæringerne sætter sig til forhandlingsbordet uden at have:

1. Et «skriftligt kompendie materiale, udarbejdet af de mest anerkendte internationale eksperter inden for olie-grænse stridigheder» og «kontinentalsokkel»-problematikken» – og uden

2. En «international top-forhandler».

Ovenstående «resumé» må endelig ikke opfattes som en kritik af den færøske grænse-kommissions medlemmer, men udelukkende betragtes som en generel vurdering af situationen i forhold til *«teoretisk top-forhandlings-teknik»*. Eller for at bruge en meget «plat sammenligning»: Sports-reporterens forhånds-bedømmelse af de to fodbold-holds indbyrdes vinder-chancer dagen før den afgørende landskamp.

Afslutning

Med ovenstående kommentarer, har jeg ikke flere bemærkninger til den fremsendte rapport om udnyttelsen af Færøernes underg rund.

Jeg håber det færøske landsstyre må have visdom og fremsyn til at vælge «den optimale løsning» på det meget vigtige, alt afgørende, og meget svære problem-kompleks: *«Langtidsplanlægningen af udnyttelsen af Færøernes underg rund»*.

Een ting er imidlertid helt sikkert i denne forbindelse:

Med «skulbrinte-udvalgets rapport» i hånden, har de enkelte medlemmer af det færøske landsstyre aldrig haft et «mere afsidigt beslutningsmateriale» for deres stillingtagen til spørgsmålet.

Med venlig hilsen

Sverre Dan Joensen

Manama, den 16/6-1993

NOTA-BENE: (Tilføjelse foretaget d. 11/6-1993 af S.D.J.)

For at undgå «fejl-fortolkninger» af indholdet af denne «kommentar», vil jeg gerne understrege, at ovenstående kommentarer om nødvendigheden af «top-specialister» og «taktisk forhandlings-teknik» er «forfattet» den 8/6-1993, medens korrektur-rettelserne af nærværende notat af tidsmæssige grunde først er foretaget den 11.-13. juni.

Dvs. synspunkterne fremført ovenfor repræsenterer min oprindelige personlige mening, og har intet at gøre med «inspiration fra tanker fremført i interview i «Sosialurin» den 12/6-1993 med Arni Olafsson, en artikel som jeg endnu ikke (13/6) har set, men hvis eksistens jeg er blevet informeret om netop nu – den 12/6-1993.

Summartónar 1993:

Kórsangur í heimsklassa í kvøld

The Hilliard Ensemble, heimskenda eingilska manskvartettin, syngur Europeiskar Madrigalir í Norðurlandahúsinum í kvøld kl. 20.00

Bólkurin Noaton frá vinstru: Torður Mikkelsen, Marit Mordal, Birgit Remmel, Sunleif Rasmussen, Hans Iversen, Elsa Susanna Dalsgaard, Ernst Dalsgarð, Solrun Paturssøn, Runi Brattaberg, Danjal Pauli Haraldsen, Heri Eysturhø, Elspa Olsen og Joanna Johansen

Mynd: Kathus Tekniskur

Tað er langt millum at høvi byðst at høyra tonleik á ti stoðið, sum Hilliard menningir framføra. Á skránni í kvøld, eru sonevndir madrigalar frá renassancetíðini. Hetta er stýtti kórverk, ofta kærleikssangir, sum eisini føroysk kór hava sungið nakað av.

The Hilliard Ensemble er ein eingilskur manssvokalbólkur, ið var stovnaður í 1974 við ti fyri eyga at framføra vokalan kamartonleik. Bólkurin verður mettur sum ein av heimsins bestu vokalbólkum.

Innspælt 30 plátur

Bólkurin er professioneltur og hevur 100 konsertir árliga um allan heimin. Tað Hilliard Ensemble hava innspælt umleið 30 plátur. Bólkurin hevur spesialiserað seg í renassance og barokktonleiki og at framføra verk, ið verða skrivað beinleiðis til bólkin av núlivandi tónaskøldum.

Noaton hitar upp

Konsertin er í kveldmun og tann fyrsta halva tíman fer Noaton, ein ungur føroyskur kórbólkur, at framføra føroysk og útlendsk kórverk. Sunnleif Rasmussen hevur gjørt eitt nýtt kórverk til yrkingina «Vaa» (Eg høyri várið kallað), sum eftir ætlan verður framført fyri fyrstu ferð í kvøld. Verkið er just hálvgt skrivað og sangararnir siga, hetta er stórsta avbjóðingin teir hava havt við einum føroyskum verki. Verkið varir umleið 10 minuttir og er fyri sopran og baryton, solo og kór.

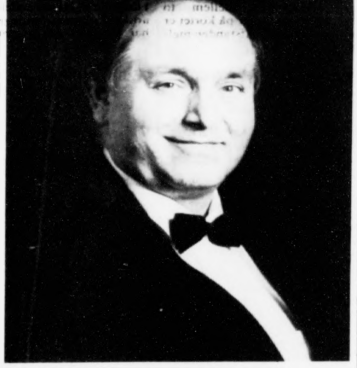

Johannes Rahe úr Osnabrück, Tysklandi, stjørnar konsertini í morgin

Mynd: Kathus Tekniskur

Almennur fyrilestur um laksaframleiðslu

Rolf Engelsen frá lærda háskúlanum í Bergen heldur fyrlestur í kvøld um laksaframleiðslu

Fyrilestur, ið hevur heitið «Lítforbringen fra Chile», verður á Fiskiríavnsskúlanum í Nóatúni í kvøld kl. 20:00.

Rolf Engelsen fer settur at leggja dent á ymsuna í Chile í mun til aðrarnar – Norra. Hann gev eina gransking-uppgávu fyri ríkisgransk-ingarráðið NTNF í ár, um hann kannar, hvussu laksaframleiðslan ella laksaalingin í øllum heiminum vøgliga fer fram eftir ávissum reglum. Tb

Norðurlendsk summarlega

Varð sett í Havn í gár

Sinnisbati er limur í Norðurlendska felagsskapinum NFSMH, sum er Nordisk forening for social- og mental halsa.

Hvørt ár skipar hesin felagsskapur fyri summarlegum í ymsu Norðanlondunum.

Í ár er legan í Føroyum á Skúlaheiminum við Marknagilsvegin í Havn í dagunum frá 30. juni til 7. juli, og eru luttakararnir úr Finlandi, Svøriki, Noregi, Danmark, Íslandi og úr Føroyum.

Umleið 90 luttakarar eru í tali, íroknað hjálparfólk.

Hetta er kærkomið hvørji hjá luttakarunum at vera saman, læra hvønn annan at kenna og læra onnur lond at kenna.

Fjølbroytt skrá er fyri dagunum. Ætlanin er at fara fiskitur við «Johannu», ið ferð til Klaksvíkar, har farið verður í kirkju sunnudagin. Gongutúr til Kirkjubøur, rundferð í Havnini, og tyskvoldið verður farið í Norðurlandahúsið til mentunarkvøldið har.

Onnur tilboð til luttakararnar eru ríðing, teknig máling, fimleikur og svømjing.

Fast á skránni er flagbúktakning (millum londini í fjór vunna føroyingar, og fingu ferðakostp hendis vegin, so spennandi verður hvør fer at vinna í ár.

Í gar kl. 17:00 varð legan sett, við Kristinnu Rein sorabýráðsformanni í Havn, og varð borin kórsangur v. Olavi Jakladal og GHM við at setu dám á, við setanica.

Sinnisbati hevur í sambandi við hetta tiltak, vent sær til stovnar, fyritøkur og handlar um stuðul, og hevur andirtøkan verið sera góð, og vit takka miniliga øllum, sum hava stuðlað, og harvið gjørt tað lættari at orka eitt so stórt tiltak sum hetta er.

Sekretariatið fyri NFSMH er í lotuni í Noregi, og er Bjørn Hæhre formaður.

Tórshavn 29. juni 1993

Marjun Smith,
formaður í Sinnisbata.

Sunnumorgun 27/6-1993

Tað var eitt sullur vakur sunnumorgun – pollamiðsvin liggur so tjakkur yvir Vatnahálsinum, – tyrvi á allan øllum yvir á Lanna og Líðarmunna. – Leirvikfjall singur seg so ernið upp ir tokum, sum tekur seg so sengliga upp eftir – og standi og byggi yvir okkara vakra summarland. – Tað ser at sum ættar tað at taka eitt um øll og goyma okkum – sum tað nú hevur gjørt við Sofus.

Merkið havi eg vandað á halva stong – ein av okkara eldstu maskinmonnum hevur lagt tilmi í okkuflunna – og vil fáa ikki sleppa at vita frá Sofus hjá Líggjasi í Gjógvará hesa ferð.

Sofus kom dagliga út á arbeiðsplássin, kann eg siga til tað seinasta. Ahugi hansara var arbeiði og at tað gekk – og gekk vel – tað skuldi ikki skorta hjálpandi hond – ella um vit vóru í riva um nakað – so gekk hann ikki og gevmdi sínar toyndi og vitan – nei, Sofus gav frá sær og var lærumeistari burturav – motorurin – maskinan – og tað sum vit kunnu fáa nýttu burturúr í mekanika var hansara speciali – tað kunnu vit sanna, sum hava livað lívið her í Fuglafirði og kring oyggjarnar.

Tá eg nú standi her úti á Kambsdali og innan fyri grindina á Spillaoljureinsiverkinum, hvar Sofus náddi at vitja – ikki minni enn fimm ferðir – saman við vinum og sínum nærmastu – eri eg ikki lítið errin – at fáa slíka vitning av einum megnarmanni sum Sofus Eliasen – eg var í smuðjuferð í MEKA í Fuglafirði, hvar Sofus og nógvir aðrir góðir toymdir – og nú farnir – maskinsmiðir og motorpassarar høvdu eitt herðaklapp-uppboð – og komnir í søguna.

Vit her í bygdini sakna Sofus hjá Lena, sum hann eisini var roptur her imillum okkum – tu mátti Sofusi á norðgeni gangandi heim á Bøg – hyggjandi niður í bátahylsin og síðan eitt tur niðan til Solberg hjá Niklasi at frætta tíðindi – haðani norður attur á Kirkjubyggjin vanligu, dagliga gongdin er komin at enda hjá Sofusi. Maður kemur í mans stað – Sofus eigur sínu sum eru fer fyri at hoyra av.

Takk fyri tíðina – vit nýta ráðini tu gav okkum – og sýna dirvi.

Eru og friður við minum um um Sofus Eliasen, Fuglafjørður.

Albert.